Hilversum Mediastad

# VOORSTEL

| | |
|---|---|
| zaaknummer: | 610192 |
| afdelingsnaam: | BenO-Leef- & Vestigingsklimaat |
| steller: | Thalita van den Hoek |
| telefoonnummer | 035 629 2678 |
| onderwerp: | Vaststellen subsidie Firan |

## Voorstel

1. De subsidie die Firan in 2020 heeft ontvangen voor het uitvoeren van een haalbaarheidsonderzoek naar de uitkoppeling van aquathermie in een publiek warmtenet voor Kerkelanden vast te stellen op €130.000,- conform bijgevoegde vaststellingsbeschikking.
2. Akkoord te gaan met het aanleveren van een rapport feitelijke bevindingen door het consortium in plaats van een accountantsverklaring door het consortium en daarbij gebruik te maken van de afwijkingsbevoegdheid van het college volgens de Algemene Subsidieverordening 2017 artikel 10 lid 3.[1]
3.. De raad door middel van bijgevoegde collegebrief te informeren over de uitkomsten van het haalbaarheidsonderzoek lage temperatuur warmtenet Kerkelanden.

## Samenvatting

In 2019 heeft Firan, namens een consortium van Firan (dochteronderneming van Alliander), Waternet en energiecoöperatie HET (hierna het consortium) een aanvraag ingediend om een haalbaarheidsstudie uit te voeren naar een duurzaam warmtebronnet in de wijk Kerkelanden, met als uiteindelijke doel Kerkelanden aardgasvrij te maken. Om dit onderzoek uit te voeren is door de gemeente bij de provincie Noord-Holland een subsidie van €130.000 aangevraagd. Dit bedrag is door de provincie toegekend. Met enige vertraging door de corona-pandemie is dit onderzoek begin 2021 definitief afgerond. Dit heeft geleid tot een drietal rapporten. De door het consortium uitgevoerde werkzaamheden en bijbehorend subsidiebedrag kunnen vastgesteld worden.

## Inleiding

In 2019 en 2020 heeft het consortium van Firan, Waternet en HET een haalbaarheidsonderzoek uitgevoerd naar een duurzaam lage temperatuur warmtenet in de wijk Kerkelanden. Dit onderzoek is begin 2021 afgerond en heeft geleid tot een drietal rapporten. De conclusie is dat een duurzaam warmtebronnet in Kerkelanden technisch haalbaar is in combinatie met PVT-panelen (zonnepanelen die ook warmte opwekken) en een warmte-koude opslag. Wel is de oplossing nog erg duur ten opzichte van het huidige aardgas. Daarnaast blijkt het juridisch en wettelijk mogelijk een wijkwarmtebedrijf op te richten bestaande uit zowel inwoners uit de wijk als grotere externe bedrijfsmatige aandeelhouders. Tot slot is in dit onderzoek een begin gemaakt met een participatietraject. In het begin was er weerstand vanuit de bewoners tegen het onderzoek, maar dit is later in het proces afgenomen. Ook is er uit de klankbordgroep een buurtinitiatief ontstaan, vereniging Kerkelanden Energie Neutraal (Ver-KEN), dat zich bezig houdt met het verduurzamen en uiteindelijk aardgasvrij maken van de wijk. Een uitgebreide beschrijving van de activiteiten, resultaten en conclusies is te vinden in de bijlage 4 ‘Notitie Beschrijving activiteiten resultaten en conclusies’.

[1] De beschikking tot verlenen van een subsidie is voor de inwerkingtreding van de nieuwe verordening verleend. Daarmee is de oude verordening van toepassing.

Voor het uitvoeren van de verkenning heeft de gemeente een subsidieaanvraag van €130.000 ingediend bij de provincie Noord-Holland. Deze subsidie is door de Provincie toegekend. Nu de werkzaamheden zijn afgerond, moet de subsidie worden vastgesteld voor op basis van de verrichte werkzaamheden.

## Probleemstelling/doel

Het vaststellen van een subsidiebedrag van €130.000 voor het consortium met Firan, Waternet en HET voor het haalbaarheidsonderzoek naar een warmtenet in Kerkelanden.

## Argumenten

*1.1 De in de beschikking genoemde werkzaamheden zijn uitgevoerd.*
In de beschikking staat vermeld dat voor het uitgekeerde bedrag een uitvoering van een haalbaarheidsonderzoek naar de uitkoppeling van aquathermie in een publiek warmtenet voor Kerkelanden moet worden uitgevoerd. Het consortium onderzocht de vraagreductie, opwekking van duurzame warmte en deed een verkenning naar een eerste uitwerking van de opties voor een duurzaam warmtebronnet in de wijk vanuit een technisch, financieel, juridisch en ruimtelijk perspectief. Daarnaast voerde het consortium een uitgebreid burgerparticipatietraject uit en betuigde de in het gebied gevestigde woningcorporaties steun. Het consortium betrok ook de in het gebied gevestigde ondernemers bij de participatie. Als gevolg van het participatietraject, is een buurtinitiatief ontstaan, Ver-KEN, dat zich inzet voor een duurzaam en aardgasvrij Kerkelanden.

*1.2 Uit het 'rapport feitelijke bevindingen' blijkt dat het bedrag van €130.000 volledig is besteed*
Voor het onderzoek, inclusief vooronderzoek, was in totaal €195.000 begroot. Uit het 'rapport feitelijke bevindingen' blijkt dat er in totaal €208.000 euro  exclusief BTWaan het project is besteed, inclusief vooronderzoek (bijlage 2).

De gemeente heeft voor het vooronderzoek en het opstellen van een subsidievoorstel een opdracht van €20.000 verstrekt. In deze opdracht heeft het consortium een vooronderzoek in Kerkelanden verricht en een subsidieaanvraag voor de provincie Noord-Holland geschreven. Deze subsidieaanvraag van €130.000 is via de gemeente ingediend bij de provincie Noord-Holland. De gemeente heeft deze subsidie toegekend gekregen van de provincie en vervolgens weer als subsidie verleend aan het consortium. De gemeente verantwoord dat de €130.000 is besteed aan de daarvoor beoogde doelen. Wij kunnen daarbij kwalitatief hoge rapporten overleggen en zo aantonen dat de werkzaamheden inderdaad zijn verricht. Het consortium moet conform de ASV 2017 verantwoording afleggen aan de gemeente.
Alle drie de deelnemers van het consortium hebben zelf €15.000,- met een totaal van €45.000 ingebracht. Het verschil tussen de begrote kosten (€195.000) en de daadwerkelijke kosten (€208.000) heeft het consortium zelf betaald.

*1.3 De onderzoekswerkzaamheden bij het uitvoeren van de haalbaarheidsstudie zijn Btw-plichtig.*
Er is sprake van een BTW belaste subsidie, omdat de Gemeente Hilversum de resultaten van het haalbaarheidsonderzoek gebruikt voor haar beleid. In dat geval is Firan verplicht de BTW over haar activiteiten in rekening te brengen bij de gemeente. Om de BTW te verrekenen, heeft het consortium een factuur van €27.300 ingediend bij de gemeente. Deze is uitbetaald en verrekend via het BTW compensatiefonds.

*2.1 Het aanleveren van een accountantsverklaring bleek praktisch niet haalbaar*
Normaal gesproken hoort bij een subsidie van boven de €50.000 een accountantsverklaring van de subsidieontvanger. Voor de meeste partijen in dit consortium ontbraken nog vastgestelde jaarrekeningen over 2020. Gezien de deadline van de gemeente om voor 1 augustus 2021 bij de provincie de verantwoording in te leveren, was het niet meer haalbaar om op de jaarrekeningen te wachten, die door bijvoorbeeld Waternet pas in juni wordt vastgesteld. Naar de mening van de accountant van het consortium boden onze toetsingscriteria niet voldoende handvatten aan de hand waarvan een accountantsverklaring opgesteld kan worden. Hierdoor was het volgens hen niet mogelijk een accountantsverklaring op te stellen. In overleg is een werkwijze afgestemd waarbij geen accountantsverklaring wordt afgegeven, maar een 'rapport feitelijke bevindingen' welke ook is opgesteld door een accountant. De gemeente bepaald zelf of er voldaan is aan de eisen gesteld aan de rapportage conform ASV 2011 Volgens artikel 10 lid 3 van de algemene subsidieverordening kan het college bepalen

dat ook andere, of minder dan, de in artikel 10 bedoelde gegevens en bescheiden die voor de vaststelling van belang zijn, worden overgelegd.

Uit het rapport feitelijk bevindingen van de accountant van het consortium is gebleken dat de urenverantwoording van HET niet volgens de regels is gegaan. Dat door HET niet op de juiste wijze tijd is geregistreerd is een bevinding van de accountant, maar is geen verplichting die uit de ASV 2017 of het controleprotocol van de provincie Noord-Holland voortvloeit.
De uren zijn niet op juiste wijze geautoriseerd. Het is echter een coöperatie, van en door bewoners, waar veel met vrijwilligers wordt gewerkt een aantal zzp'ers. Er is geen hiërarchische structuur. Voor dit project is dat geen bezwaar. Voor eventuele toekomstige projecten waarbij er subsidie van bijvoorbeeld, de Europese Unie verkregen wordt is dat wel bezwaarlijk.

Gedurende de looptijd van het project is er ambtelijk geconstateerd dat de inzet er wel is geweest en dat de urenverantwoording naar verwachting is. Ook zijn er een drietal rapporten geschreven en er zijn bijeenkomsten geweest waarin de uitkomsten zijn gepresenteerd. Ambtelijk zijn deze bijeenkomsten bijgewoond. Het enige risico dat hier genoemd kan worden is precedent werking. Dit betekent dat we bij eventuele vervolgfase vooraf duidelijke afspraken over moeten maken.

*3. De bijgevoegde vaststelling te versturen naar Firan*
Hiermee wordt bevestigd dat het consortium de subsidiegelden ontvangen.

*4. De raad wordt geïnformeerd over het onderzoek via de bijgevoegde collegebrief*
In maart 2021 heeft D66 artikel 41 vragen gesteld over de uitkomsten van het rapport. Met de collegebrief wordt de raad geïnformeerd over de uitkomsten en het vervolg.

## Kanttekeningen

*1. De provincie heeft de subsidie van €130.000 nog niet vastgesteld.*
De aanvraag van de gemeente Hilversum tot vaststelling van de subsidie bij de provincie Noord-Holland staat los van de aanvraag tot vaststelling van het consortium aan de gemeente. De uiterste datum waarop wij het verzoek tot vaststelling bij de provincie Noord-Holland moeten indienen is 1 augustus 2021. Er bestaat een risico dat de provincie niet het volledige bedrag van €130.000 vast stelt. In het rapport van feitelijke bevindingen van het consortium staat dat niet alle besteden uren van HET kunnen worden vastgesteld. De gemeente betaalt in dat geval de gemaakte kosten.
De gemeente dient zelf bij de provincie een aanvraag tot vaststelling en stelt de daarbij behorende verantwoording op. De accountant van de gemeente stelt een accountantsverklaring op. Tot nu toe heeft het rapport feitelijke bevindingen niet tot vragen geleid, aangezien er aangetoond kan worden dat het werk opgeleverd is in de vorm van rapporten en verslagen van bewonersbijeenkomsten. Aangezien alle werkzaamheden zijn uitgevoerd en hier met kwalitatief hoogwaardige rapporten over is gerapporteerd, is de kans klein dat de provincie minder uitkeert dan de €130.000 die oorspronkelijk is aangevraagd.

*2. Had het geen inkoopopdracht moeten zijn?*
Begin 2019 is er voor het eerst met HET gesproken over het haalbaarheidsonderzoek Kerkelanden. Zij hadden in Waternet en Firan twee partners gevonden om de mogelijkheden van een warmtenet te onderzoeken. Echter er was sprake van een onrendabele top. Eind 2019 stelde de Provincie Noord-Holland een subsidie beschikbaar voor dergelijke onderzoeken. De gemeente heeft toen in overleg met het consortium deze aanvraag gedaan bij de Provincie Noord-Holland en deze subsidie toegekend gekregen. Deze subsidie is door gesubsidieerd aan het consortium. Er is destijds uitvoerig overleg geweest binnen de ambtelijke organisatie, om te bepalen of het een subsidie moest zijn of een opdracht. Er is geen definitief uitsluitsel te geven, maar:

- dat het accepteren van een BTW-factuur neigt naar inkoop
- evenals de opdracht tot vooronderzoek (was geen subsidie maar inkoop, want opdracht en gefactureerd);

Destijds is geadviseerd dat het een subsidie moest zijn. Er is sprake van subsidieverlening, omdat het initiatief voor deze aanvraag vanuit Firan is gekomen. De Gemeente Hilversum heeft niet zelf opgedragen een haalbaarheidsonderzoek uit te voeren. Bovendien draagt de gemeente Hilversum bij aan een deel van de gemaakte kosten (en financieren we niet het gehele onderzoek).

## Financiën, middelen & capaciteit
Het bedrag van 130.000 is volledig gedekt uit de subsidie van de provincie.

## Uitvoering
Na vaststelling wordt Firan hierover geïnformeerd door bijgevoegde vaststellingsbeschikking. Om vervolg te geven aan het haalbaarheidsonderzoek lopen er verkennende gesprekken met energiecoöperatie HET, Ver-KEN, Waternet en Alliander voor het mogelijk ontwikkelen van een Buurt Energie Systeem (BES).

Burgemeester en wethouders van Hilversum,

| | |
|---|---|
| de gemeentesecretaris, | de burgemeester, |
| W. Groot, ls | Ch. B. Aptroot, wnd. |

## Bijlage(n)
1 Beschikking vaststellen subsidie Firan 2021
2 Rapport feitelijke bevindingen Jumbo finance
3 Collegebrief onderzoek duurzaam warmtebronnet Kerkelanden
4 Notitie Beschrijving activiteiten resultaten en conclusies
5 Deelrapport 1 Haalbaarheid warmtenet Kerkelanden technisch en financieel
6 Deelrapport 2 Haalbaarheid wijkwarmtebedrijf
7 Deelrapport 3 Haalbaarheid warmtenet technisch en financieel